

Bitkilerin

HAYATTA KALMA

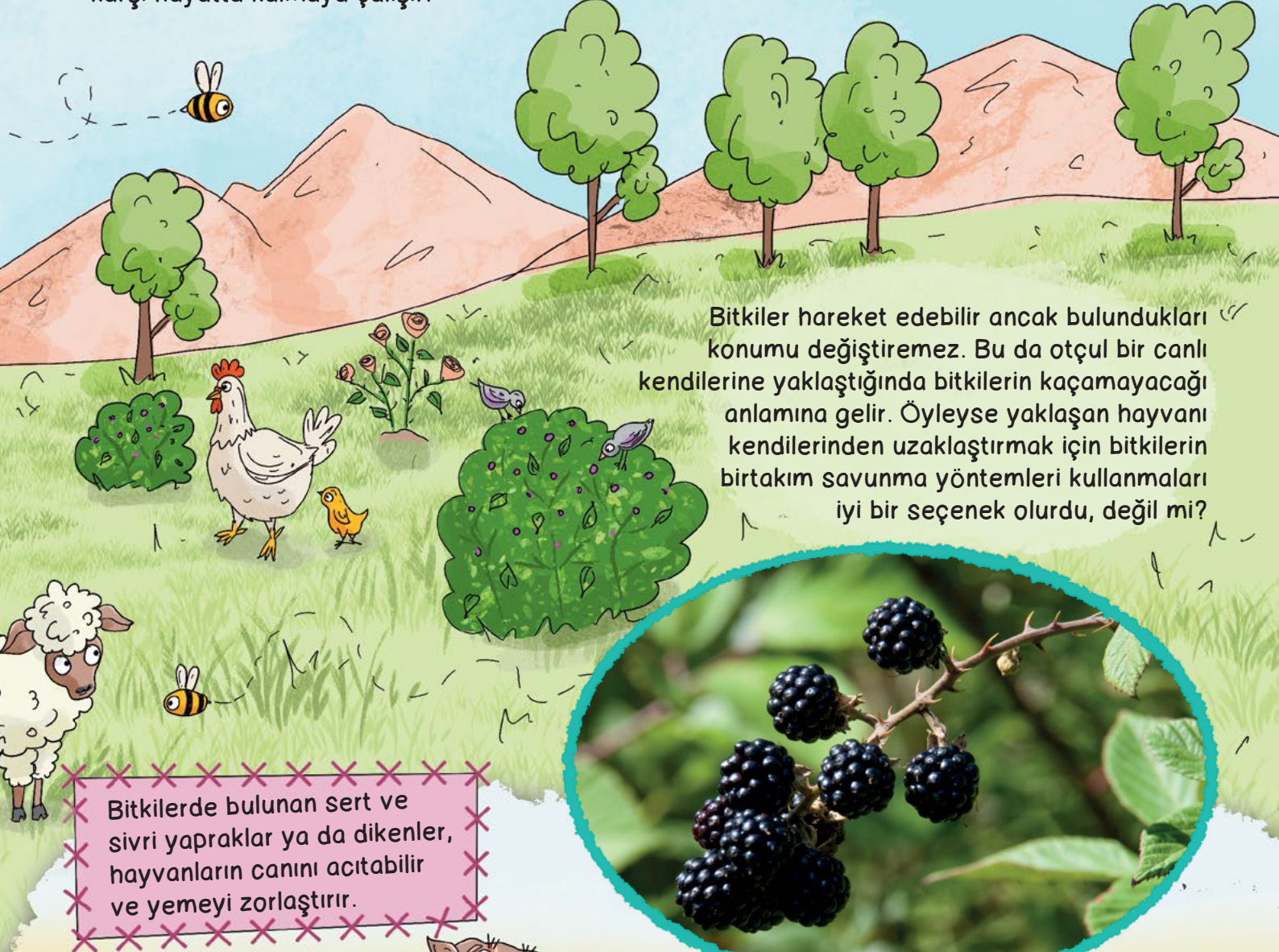
Sanatı

Bedenimiz kendini korumak için neler yapar, biliyor musunuz? Örneğin burnumuzdaki sümük yani mukus bedenimize mikropların girişini engellemeye çalışır, kaş ve kirpiklerimiz ise gözlerimizi tozdan korur.

Hayvanların da kendilerini korumak için çeşitli yöntemleri var. Avcılarını fark ettiklerinde genellikle kaçmaya başlar ve hızla uzaklaşmaya çalışırlar. Bazı hayvanlarsa zehirlidir ve bunun farkında olan diğer hayvanlar, onlarla beslenmekten kaçınır. Bazıları da tehlike anında ürettikleri farklı salgılarla avcılarını kendilerinden uzaklaştırmayı dener.

Peki, kendilerini korumak isteyen bitkiler neler yapar? Onlar da tıpkı hayvanlar gibi tehlikelere karşı savunmaya geçer ve bunun için çeşitli yöntemler kullanır. İşte bu yazıda bitkilerin başvurduğu bazı korunma yöntemlerini öğreneceğiz.

Bitkilerin savunmaya geçmesini gerektiren durumlar neler olabilir, birlikte düşünelim. Pek çok böcek bitkilerin üzerinde gezinir. Eğer bu böceklerin arasında kendilerine zarar verebilecek olanlar varsa bitkiler tabii ki bu böcekleri çevresinde istemez. Bazı hayvanlar içinse bitkiler besin kaynağıdır. Böyle bir durumda bitkiler, kendilerini yemek isteyen hayvanlara karşı hayatta kalmaya çalışır.

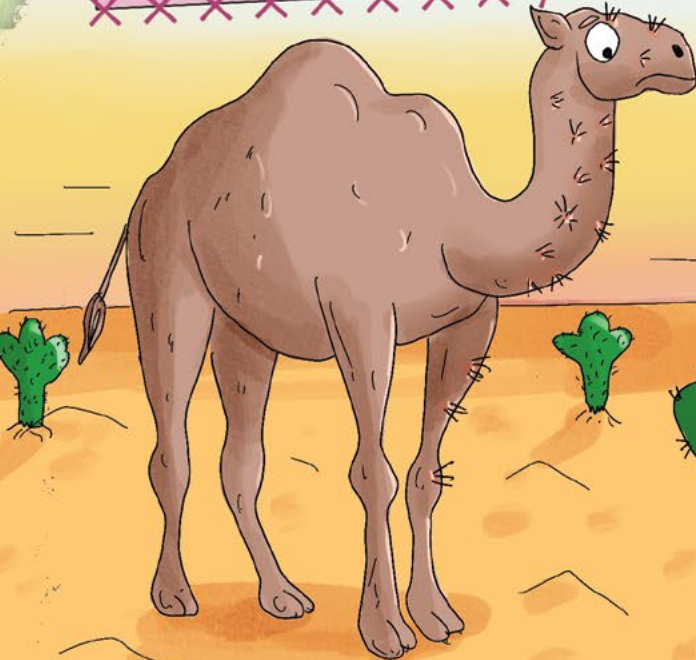
Bitkiler hareket edebilir ancak bulundukları konumu değiştiremez. Bu da otçul bir canlı kendilerine yaklaştığında bitkilerin kaçamayacağı anlamına gelir. Öyleyse yaklaşan hayvanı kendilerinden uzaklaştırmak için bitkilerin birtakım savunma yöntemleri kullanmaları iyi bir seçenek olurdu, değil mi?

Bazı böğürtlen türlerinin dallarında bolca diken bulunur.

Sadece sana sarılmak istemiştin.

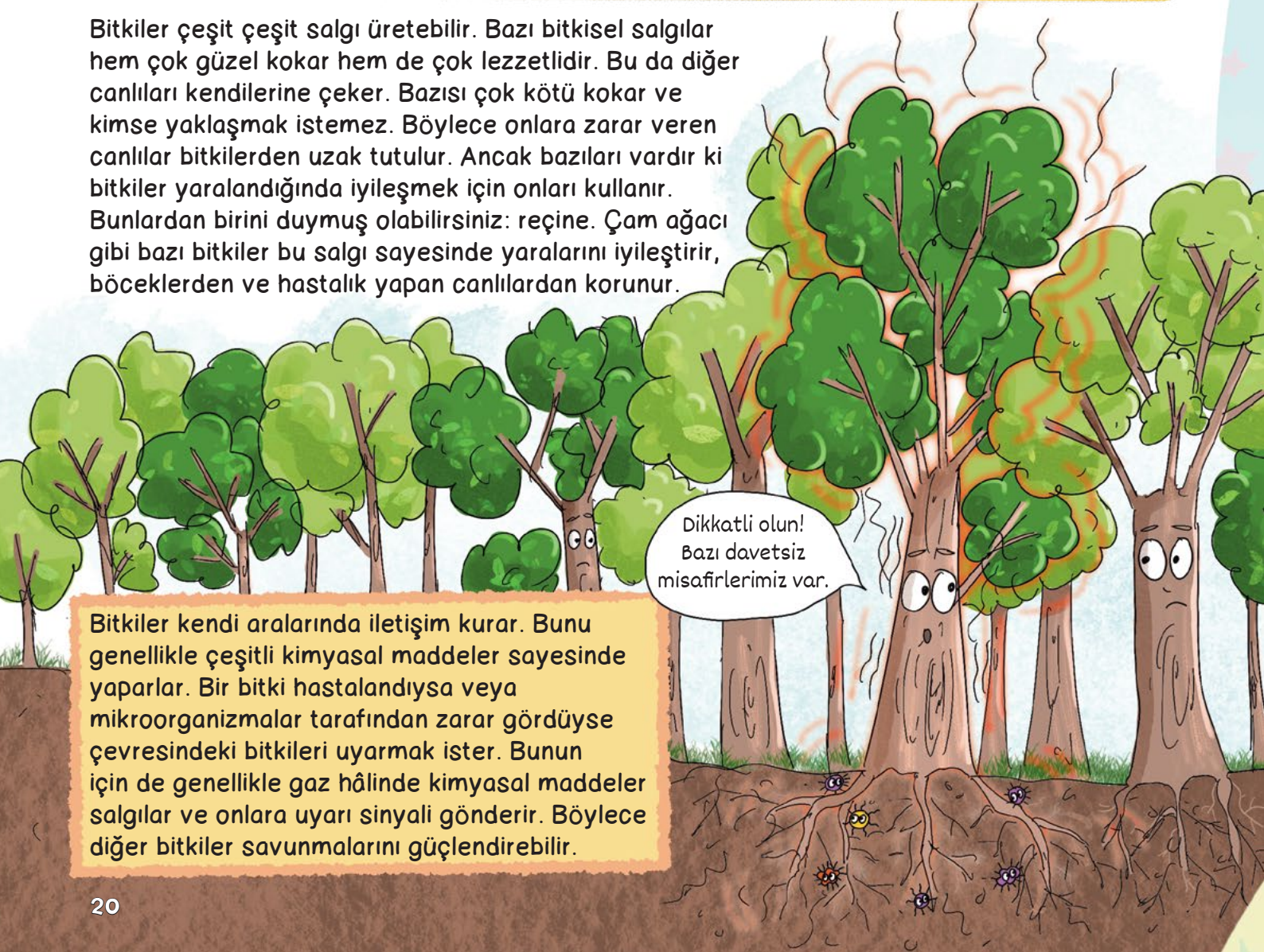
Herkes senin gibi sevgi dolu değil. Kendimi savunmam gerekiyor.

Ağaçtaki kesikten
akan reçine

Bitkiler çeşit çeşit salgı üretebilir. Bazı bitkisel salgılar hem çok güzel kokar hem de çok lezzetlidir. Bu da diğer canlıları kendilerine çeker. Bazısı çok kötü kokar ve kimse yaklaşmak istemez. Böylece onlara zarar veren canlılar bitkilerden uzak tutulur. Ancak bazıları vardır ki bitkiler yaralandığında iyileşmek için onları kullanır. Bunlardan birini duymuş olabilirsiniz: reçine. Çam ağacı gibi bazı bitkiler bu salgı sayesinde yaralarını iyileştirir, böceklerden ve hastalık yapan canlılardan korunur.

Dikkatli olun!
Bazı davetsiz
misafirlerimiz var.

Bitkiler kendi aralarında iletişim kurar. Bunu genellikle çeşitli kimyasal maddeler sayesinde yaparlar. Bir bitki hastalandıysa veya mikroorganizmalar tarafından zarar gördüyse çevresindeki bitkileri uyarmak ister. Bunun için de genellikle gaz hâlinde kimyasal maddeler salgılar ve onlara uyarı sinyali gönderir. Böylece diğer bitkiler savunmalarını güçlendirebilir.

Hayvanların kamufle olarak, yani bulundukları ortamda fark edilmeyecek biçimde görünerek, avcılarından saklanabildiğini pek çoğunuz biliyordur. Peki bitkilerin de zararlı böceklerden ya da otçul canlılardan korunmak için kamufle olabildiğini biliyor muydunuz? Evet, yanlış duymadınız! Bazı bitkiler tıpkı hayvanlar gibi bulundukları ortama uyum sağlayarak görünümünü ve renklerini değiştirebiliyor.

Tıpkı bulunduğu yerdeki taşlara benzeyen bir bitki

Bitkilerin pek çok tarım alanında karşılaştığı büyük düşmanlarından biri yaprak bitleridir. Bu böcekler bitkilere ciddi zararlar verir. Bitkiler çoğu durumda kendilerini savunma konusunda hayli gelişmiş olsa da bazen diğer canlılarla iş birliğine ihtiyaç duyar. Yaprak bitlerine karşı bitkilerin iş birliği içinde olduğu canlılardan biri uğur böcekleridir. Uğur böcekleri, yaprak bitlerini yiyerek bitkinin sağlıklı kalmasına yardım eder.

Yaprak bitleri, uğur böceklerinin en sevdiği yiyeceklerdendir.

Merve Çelik Gülgün
Çizim: Sevil Keleş